

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
проф. Олександр СОБОЛЄВ
» 2024 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

ЛІНЬ ЯНЬВЕНЯ

**«ОБРАЗНО-СТИЛІСТИЧНІ ТА ФОРМАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНІ
АСПЕКТИ ДИЗАЙНУ ЧОЛОВІЧОГО КОСТЮМА КІНЦЯ ХІХ –
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**, поданої на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 022 «Дизайн» (галузь знань 02 – Культура
і мистецтво

Дисертація ЛІНЬ Яньювєня «Образно-стилістичні та формально-естетичні аспекти дизайну чоловічого костюма кінця ХІХ – початку ХХІ століття» виконана на кафедрі дизайну тканин та одягу (ДТО) Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор Лагода Оксана Миколаївна. Тема дисертації затверджена вченою радою ХДАДМ (протокол № 7 від 30 квітня 2021 р.).

У попередній експертизі дисертації, проведеної на розширеному фаховому семінарі кафедр, що реалізують освітньо-наукову програму «Дизайн» зі спеціальності 022 «Дизайн» ХДАДМ, беруть участь двоє рецензентів: канд. мист., доцент кафедри ДТО Гурдіна Владислава Василівна, канд. мист., ст. викладач кафедри ДТО Будяк Вікторія Валеріївна. А також канд. арх., проф., декан факультету «Дизайн середовища» Бондаренко Ірина Володимирівна.

За результатами аналізу змісту дисертаційної роботи Ліньювєня, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дослідження, яку проведено на розширеному фаховому семінарі, 07 вересня 2024 р., визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Актуальність обраної теми дослідження полягає, насамперед, в тому, що дизайн чоловічого одягу в сучасній дизайн-практиці є надзвичайно динамічним процесом, обумовленим, як закономірностями формоутворення, так і виразністю образно-стильового і естетичного аспектів костюма. Дизайн

чоловічого одягу вимагає всебічного розгляду в контексті: запитів споживачів щодо гендерної ідентифікації; тенденцій розвитку індустрії моди щодо утілення, як традиційної, так і новітньої маскулітності в костюмі засобами дизайну; напрямків розвитку проектної культури в цілому.

Разом з тим, індустрія моди, як система виробництва, реклами і поширення модних зразків, завжди перебуває в активному пошуку нових форм образно-стильового вирішення вказаних завдань та вдосконалення вже існуючих, створення естетично-досконалих і комерційно-успішних проектів, які сприяють демократизації дизайну одягу, його уніфікації в усіх куточках світу. Це посилює загрози нівелювання етнічних і національних особливостей костюма, проблематику втрати ідентичності, посилення глобалізаційних впливів. Образно-стильова і естетична стратегії дизайну модного чоловічого костюма сприяють змінам його формоутворення. Особливе значення для вказаних аспектів у останні десятиліття має вулична мода, тобто – індивідуалізовані образи сучасників, створені ними особисто. Мода вулиць, ідеологія і само презентація учасників різних субкультурних течій сприяли виникненню та активному розвитку нового напрямку в дизайні одягу в цілому, в дизайні чоловічого одягу, зокрема. Номадичний дискурс сучасної моди став підґрунтям формування таких виражених тенденцій як а-гендерні та а-вікові характеристики костюму. В умовах сучасності вона орієнтована на створення художньо-виразного, стилістично-провокаційного образу сучасника, який відповідає новому психологічному типу чоловіків – номаду. Ситуація складається унікальна – суперечлива і, водночас, логічна, орієнтована на посилення комунікації зі споживачами продуктів моди. Дизайнери використовують різноманітні засоби дизайну, створюючи і трансформуючи вже традиційні, класичні образи джентльмена і денді, а на противагу їм – образи урбаністичного номада, які є надзвичайно цікавими і мало вивченими. В той же час, важливе місце у формоутворенні чоловічого одягу займають не тільки історичний, культурологічний чи соціологічний і гендерний контекст, але й застосування інноваційних матеріалів і новітніх технологій в контексті сталого розвитку.

Систематизація знань у сфері проектування класичного чоловічого костюму, формального і неформального вбрання вимагає всебічного розгляду, зокрема в плані суголосності і відмінностей дизайн-практик в індустріях моди Заходу і Сходу. Наприклад, унікальність творчості дизайнерів Китаю, яка реалізується у парадигмі «традиції – новаторство» через концептуальне осмислення значущого надбання і культурного спадку країни, заслуговує на поглиблений розгляд і детальний аналіз. Особливо, якщо враховувати, що саме китайські дизайнери в останні десятиліття стоять в авангарді розвитку дизайну чоловічого одягу та чоловічої моди. Втім, взаємовплив, а часом – зіткнення одягових культур Заходу і Сходу, мають давню та складну історію взаємин, сприяли розвитку кравецького ремесла і дизайну, обумовлюють процеси формування нових образно-стилістичних і формально-естетичних аспектів сучасного чоловічого костюма.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами академії та кафедри

Напрямок дослідження відповідає напряму наукової роботи факультету «Дизайн середовища» та кафедри «Дизайн тканин та одягу» Харківської державної академії дизайну і мистецтв в межах науково-дослідної теми «Сталий розвиток як вектор формування сучасної проектної культури» (державний реєстраційний номер: 0122U200902).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукові результати

Дисертація є самостійним дослідженням автора, оформленню та узагальненню результатів якого українською мовою сприяв науковий керівник. Автор має дві самостійні публікації за темою дослідження, зокрема, англійською мовою. В публікаціях, оприлюднених у співавторстві з науковим керівником автору належить збір, аналіз і систематизація матеріалу, участь у формулюванні мети дослідження, отриманих висновків (частка здобувача становить 70 %).

Основний зміст та результати дисертаційного дослідження представлені в 9-ти наукових публікаціях, з них 3 – у фахових наукових виданнях України, а 5 – публікацій засвідчують апробацію результатів дослідження.

4. Новизна основних результатів дослідження полягає в наступному: в дисертаційній роботі вперше:

- окреслено методологічне підґрунтя формоутворення чоловічого костюму як об'єкту дизайну в контексті домінуючих уявлень людства про «маскулінність» як ключову характеристику гендерної ідентичності в моді;
- обґрунтовано засоби гармонізації різних елементів у структурі костюма, завдяки яким еволюціонує формотворчий процес, формуються стильові константи вбрання та типообрази чоловічої моди;
- виявлено зміни в структурі чоловічого костюма, в асортименті одягових речей, їх трансформацій в межах зовнішньої форми чоловічого вбрання, його силуетно-стильових характеристик;
- представлено результати порівняльного аналізу формотворчих змін європейського і китайського чоловічого костюму, продемонстровано їх взаємовплив і залежність у чоловічій моді досліджуваного періоду культури одягу Заходу і Сходу;

уточнено і доповнено:

- пласт знань щодо еволюції форм чоловічого вбрання в контексті мілітарного впливу на образно-стильові трансформації європейського і китайського костюму; охарактеризовано естетику мілітаризованої форми чоловічого костюма в її історичному розвитку;
- проведено поглиблений аналіз тенденцій і напрямків розвитку сучасної глобалізованої чоловічої моди у контексті етико-гуманістичної, екологічної та технологічної концепцій сучасності;

набуло подальшого розвитку:

– базові критерії та уявлення щодо «маскулінного» в чоловічому костюмі, засобів його демонстрації засобами дизайну в образних і стилістичних інтерпретаціях;

формотворчі закономірності дизайну чоловічого костюма, обумовлені процесами індивідуалізації та знеособлення, розвитком футуристичної та постапокаліптичної моди, яка активно розвивається у номадичному дискурсі сучасного дизайну в нових образно-стилістичних і естетичних проявах.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Дисертаційна робота ЛПНЬ Яньвєня складається зі вступу, чотирьох розділів основної частини тексту, висновків, списку використаних джерел, додатків (ілюстративний матеріал тощо). Висновки до кожного з розділів дисертації є достатньо обґрунтованими. Їх зміст підтверджується опрацюванням значної кількості аналітичного матеріалу, обумовлений науковою новизною. Завершується робота розгорнутими загальними висновками, які впливають зі змісту роботи, логічні та віддзеркалюють ключові положення дослідження.

За своєю структурою, мовою та стилем викладення дисертаційна робота ЛПНЬ Яньвєня відповідає вимогам МОН України. За структурою, обсягом, змістом, рівнем виконання, актуальністю, науковою новизною, значущістю отриманих результатів та оформленням дисертаційна робота ЛПНЬ Яньвєня відповідає вимогам, які пред'являються до оформлення кваліфікаційних дисертаційних робіт, зокрема, Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 зі змінами, що внесені Наказом МОН № 759 від 31.05.2019 р.

Представлене дослідження не містить академічного плагіату. Перевірка проведена сертифікованою програмою Strike Plagiarism. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів у роботі мають відповідні посилання на джерело з дотриманням встановлених вимог.

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів

Теоретична та практична значущість роботи полягає у тому, що у дослідженні поглиблено та систематизовано сучасні знання про дизайн чоловічого одягу, в цілому, його спільні та відмінні характеристики, особливості розвитку в індустрії моди Заходу і Сходу. Теоретичні висновки дослідження рекомендовано використовувати у навчальному процесі, у курсовому та дипломному проектуванні, а також у розробці навчально-методичної літератури. Матеріал дослідження може стати продуктивним доповненням лекційних курсів з історії та теорії дизайну (за спеціалізацією). Результати дослідження можна використовувати при проектуванні колекцій чоловічого одягу. Отримані результати сприятимуть створенню естетично-виразного та образно-стилістичного чоловічого костюму, який відповідає запитам сучасників, зокрема, їх гендерній ідентифікації через утілення, як традиційної, так і новітньої маскулінності засобами дизайну. Теоретична

частина роботи є підставою для організації раціональної роботи дизайнерів чоловічого одягу в сучасній індустрії моди.

7. Апробація результатів дослідження

Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані в доповідях на таких наукових та науково-практичних конференціях: Міжнародної науково-практичної конференція «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (м. Київ, 22 квітня 2021 року), доповідь «Men's Costume and «Masculine shaping» in Design»; Всеукраїнської мультидисциплінарної конференція «Чорноморські наукові студії» (м. Одеса, 24 червня 2022 року), доповідь «Ключові тенденції та напрямки розвитку чоловічої моди в XXI столітті»; VIII Міжнародної науково-практичної конференція «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку» (м. Хмельницький, 7-8 вересня 2022 року), доповідь «Corset as an Element of men`s Fashionable Costume»; V Міжнародної науково-практичної конференція «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (м. Київ, 27 квітня 2023 року), доповідь «Одяг в номадичному дискурсі сучасності»; Міжнародної науково-практичної конференція «Тенденції розвитку дизайну, дизайн-освіти та мистецтвознавства» (м. Київ, 19 травня 2023 року), доповідь «Творчість китайських дизайнерів одягу в контексті європейської чоловічої моди».

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та захищених за темою дисертації

Основний зміст та результати дисертаційного дослідження представлені в 9-ти наукових публікаціях, з них 3 – у фахових виданнях України, 5 публікацій засвідчують апробацію результатів дослідження.

Автор має дві одноосібні публікації, зокрема, англійською мовою. В публікаціях, оприлюднених у співавторстві з науковим керівником автору належить збір та систематизація матеріалу, участь у формулюванні висновків (частка здобувача становить 70 %). В цілому, дисертація є самостійним дослідженням автора, оформленню та узагальненню результатів якого українською мовою сприяв науковий керівник.

ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Лінь Я., Лагода О. Естетика маскулінності в дизайні чоловічого одягу як наукова проблематика. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*: Статті учасників VII Всеукраїнської мультидисциплінарної конференції «Чорноморські наукові студії» (14 травня 2021 р.). 2021. № 34. С. 176-180. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/15248/1/C.%2044-47.pdf>

2. Лагода О., Лінь Я. Європейський контекст творчості китайських дизайнерів чоловічого одягу. *Art and Design*. №2, 2023. С. 157-169. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2023.2.14>

3. Лагода О., Лінь Я. Стилізація зовнішності денді як засіб візуальної комунікації в чоловічій моді. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка*. 2023. Випуск № 65. Т. 2. С. 60-67. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-2-7>

4. Лінь Я., Лагода О. «Костюм Мао» – символічний атрибут революційної моди Китаю. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка*. 2024. Випуск № 74 Т. 2. С. 38-46. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-6>

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дослідження:

1. Lahoda O., Lin Y. Men's Costume and «Masculine shaping» in Design. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конференції*, м. Київ, 22 квітня 2021 року. Том 1. Київ : КНУТД, 2021. С. 17-19.

2. Лагода О., Лінь Я. Ключові тенденції та напрямки розвитку чоловічої моди в XXI столітті. *Чорноморські наукові студії: матеріали VIII Всеукраїнської мультидисциплінарної конференції*, м. Одеса, 24 червня 2022 року. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2022. С. 323-327.

3. Lin Ya. CORSET AS AN ELEMENT OF MEN'S FASHIONABLE COSTUME. *Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку: Матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конференції*, м. Хмельницький, 7-8 вересня 2022 року. Херсон : ХНТУ, Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2022. С. 129-130.

4. Лінь Я., Лагода О. Одяг в номадичному дискурсі сучасності. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: збірник матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конференції*, м. Київ, 27 квітня 2023. Т. 1. Київ : КНУТД, 2023. С. 75-78.

5. Лінь Я. Творчість китайських дизайнерів одягу в контексті європейської чоловічої моди. *Тенденції розвитку дизайну, дизайн-освіти та мистецтвознавства: матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції*, м. Київ, 19 травня 2023 року. Ел. Видання, відп. ред. та упоряд. О.В. Гуменна. Київ: Арт академія сучасного мистецтва ім. Сальвадора Далі, 2023. С. 89-91.

Робота була заздалегідь розіслана учасникам наукового семінару. Лінь Яньвень представив аргументовану доповідь англійською мовою та спілкувався з учасниками семінару за сприяння перекладача. За результатами обговорення тексту дослідження, виступу здобувача, значної кількості запитань, на які здобувач надав вичерпні відповіді, присутні одногolosно прийняли такі рішення.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації ЛІНЬ Яньвеня «Образно-стилістичні та формально-естетичні аспекти дизайну чоловічого костюма»

кінця ХІХ – початку ХХІ століття».

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація ЛНН Янівця «Образно-стилістичні та формально-естетичні аспекти дизайну чоловічого костюма кінця ХІХ – початку ХХІ століття» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 022 «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), та п. 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами Постанови Кабінету Міністрів України № 502 від 19 травня 2023 року).

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію ЛНН Янівця на тему «Образно-стилістичні та формально-естетичні аспекти дизайну чоловічого костюма кінця ХІХ – початку ХХІ століття», за спеціальністю 022 «Дизайн» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

проректор з НДР,

кандидат мистецтвознавства,

доцент

Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

« 07 » вересня 2024 року